

Het behandeltraject van jongeren in de Ottho Gerhard Heldring Stichting en De Brouwerij

*Stap 3 van het stapsgewijs toezicht op basis van
het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg*

Instellingsrapport

Inspectie voor de Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdzorg
Inspectie van het Onderwijs

Utrecht, juli 2013

Samenvatting

De Inspectie Jeugdzorg doet stapsgewijs onderzoek naar de kwaliteit van de gesloten jeugdzorg. Vanaf 2009 heeft zij stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

Stap 2 werd uitgevoerd vanaf 2010 en is gericht op het *leefklimaat van de jongeren*, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde is voor hun behandeling en omdat in de jeugdzorg^{PLUS} jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen. Samen met de Inspectie van het Onderwijs heeft de inspectie bij stap 2 ook de *samenwerking tussen instellingen en scholen* onderzocht, omdat onderwijs een essentieel onderdeel vormt van de dagprogrammering en van groot belang is voor het perspectief van de jongeren.

Vanaf 2012 voeren de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs stap 3 uit, gericht op het *behandeltraject van de jongeren* in de instelling en in de bijbehorende school.

In dit rapport geven de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs samen antwoord op de vraag in hoeverre de instelling en de school in staat zijn om de jongeren een toereikend behandeltraject te bieden. Bij de Ottho Gerhard Heldring Stichting wordt het onderwijs binnen de instelling verzorgd door De Brouwerij.

Eindoordeel

Het eindoordeel van de inspecties luidt dat de kwaliteit van het behandeltraject voor jongeren in de gesloten groepen van de Ottho Gerhard Heldring Stichting en De Brouwerij voor jongeren *voldoende* is.

OG Heldring en De Brouwerij zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd. Ook leveren de instellingen zichtbaar inspanningen om de jongeren behandeling en scholing te bieden met resultaat.

Verbetermaatregelen

De inspecties verwachten dat OG Heldring en De Brouwerij binnen een half jaar zorgen:

1. dat iedere jongere een trajectbehandelplan heeft dat inhoudelijk van instelling en school gezamenlijk is;
2. dat het perspectief van de jongere vanaf het begin van de behandeling duidelijk is;
3. dat de individuele behandeling van jongeren niet langer stagneert door interne wachtlijsten voor individuele therapie.

Nabeschuiving

De staatssecretaris van VWS heeft de trajectaanpak van de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uitgewerkt in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' en het 'Pilotkader zorgtrajecten Jeugdzorg^{PLUS}' en er een trajectfinanciering aan verbonden. Uitgangspunt van de *trajectbenadering*

is dat instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} samenwerken met het onderwijs, terwijl instelling en school ook samenwerken met ketenpartners om de aansluiting van de jongeren na de jeugdzorg^{PLUS} goed te laten verlopen.

Het toezicht vindt plaats in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak. Daarom willen de inspecties hieraan aandacht geven in een nabeschuiving.

In 2012 startte het merendeel¹ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. OG Heldring en De Brouwerij zijn begin 2013 met de pilot gestart. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de behandeling een 'work in progress' aangetroffen. Er is een adequate gedeelde visie, maar deze is nog niet voldoende geïmplementeerd. Tussen instelling en school is vooral ook op het uitvoerend niveau meer gezamenlijkheid mogelijk en gewenst. Om tot een toereikende trajectaanpak te komen is meer tijd nodig dan de tijd die de pilotfase tot nu toe bood.

Daarnaast hebben de inspecties geconstateerd dat er niet altijd sprake is van continuïteit van het zorgtraject, waarbij de jongere zonder tijdverlies kan doorstromen naar de meest passend geachte verblijfplaats en onderwijssituatie. Naast de instelling en de school spelen ook ketenpartners hier een belangrijke rol. Juist ook op dit punt is nog tijd nodig zodat partijen elkaar steeds beter kunnen vinden in de zorg en het onderwijs voor de jongeren. Scholen en instellingen waarnaar de jongeren doorstromen, moeten hun verantwoordelijkheid gaan nemen. Partijen moeten elkaar erkennen als ketenpartners en elkaars expertise vertrouwen. Voorwaarde is dat de contacten zijn gelegd en de afspraken zijn gemaakt, dan is verdieping en verdere uitwerking mogelijk en nodig. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit van de zorg en het onderwijs.

---

¹ In enkele gevallen kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 Het behandeltraject in OG Heldring en De Brouwerij.....	11
2.1 Planmatigheid.....	11
2.2 Perspectief	13
2.3 Resultaat	16
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en verbetermaatregelen	19
3.1 Eindoordeel	19
3.2 Nabeschouwing.....	19
Bijlage 1 – Toetsingskader inspecties met de scores van instelling en school.....	21
Bijlage 2 – Het onderzoek van de inspecties	25

Hoofdstuk 1 Inleiding

Jeugdzorg^{PLUS} is de naam die de zorgaanbieders zelf hebben gegeven aan de sinds 2008 bestaande vorm van gesloten jeugdzorg aan kinderen en jongeren met zeer zware gedragsproblemen. Met deze naam geven zij aan dat de geslotenheid maar een van de aspecten is van de intensieve behandeling die aan de zeer complexe jongeren wordt geboden.

Stapsgewijs toezicht op basis van het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg

In september 2008 heeft de MOgroep Jeugdzorg (inmiddels Jeugdzorg Nederland) het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg vastgesteld. Het Kwaliteitskader bevat veldnormen voor de sector en is opgesteld door afgevaardigden van de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} samen met de betrokken inspecties; naast de Inspectie Jeugdzorg zijn dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs.

Een nieuwe vorm van zorg heeft tijd nodig om zich te ontwikkelen. Dit was door de sector voorzien en gepland in het Kwaliteitskader. Daarom staan in het Kwaliteitskader *drie stadia* waarin de aanbieders van jeugdzorg^{PLUS} moeten gaan voldoen aan deze normen. In navolging hiervan heeft de Inspectie Jeugdzorg toezicht in drie stappen gepland. Zij noemt dit het stapsgewijze toezicht, dat zij in 2008 op verzoek van de toenmalige minister voor Jeugd en Gezin is gestart bij alle instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} en dat loopt tot en met 2013.

De Inspectie Jeugdzorg heeft in 2009 en 2010 stap 1 van het stapsgewijze toezicht uitgevoerd. Dit was het toezicht op het thema Gesloten Leefomgeving in het Kwaliteitskader. Dit toezicht was toegespitst op de *rechtspositie van jongeren* in de jeugdzorg^{PLUS}, omdat waar jongeren vergaand in hun rechten kunnen worden beperkt, hun rechtspositie goed geregeld moet zijn.

In 2010 en 2011 was de uitvoering van stap 2 van het stapsgewijze toezicht aan de beurt naar normen uit de thema's Opvoeding, Dagprogrammering en Personeel van het kwaliteitskader. De Inspectie Jeugdzorg heeft dit toezicht toegespitst op het *leefklimaat van de jongeren*, omdat een goed leefklimaat van de jongeren een randvoorwaarde is voor hun behandeling en omdat in de jeugdzorg^{PLUS} jongeren tegen hun wil kunnen worden opgenomen.

Samen met de Inspectie van het Onderwijs heeft de inspectie bij stap 2 ook de *samenwerking tussen instellingen en scholen* onderzocht, omdat onderwijs een essentieel onderdeel vormt van de dagprogrammering en van groot belang is voor het perspectief van de jongeren.

Stap 3 Behandeltraject van de jongere

In 2012 en 2013 komen de laatste thema's uit het Kwaliteitskader aan de beurt. Deze thema's, Behandeling en Ketensamenwerking, zijn belangrijke thema's in de trajectbenadering.

De staatssecretaris van VWS sloot hierop aan in het 'Beleidskader trajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 13 april 2011 en in het 'Pilotkader zorgtrajecten Jeugdzorg^{PLUS}' van 20 december 2011 en verbond er ook een trajectfinanciering aan. In 2012 startte het ministerie van VWS met het financieren van

de pilots. Een deel van de instellingen ontving de financiering in 2013. In deze pilots werken de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} uit hoe zij in trajecten willen werken.

De *behandeling* in een instelling voor jeugdzorg^{PLUS} kan niet los gezien worden van een langer durend traject dat erop gericht is de jongere weer succesvol te laten participeren in de maatschappij. Dat betekent dat vanaf de start van de behandeling duidelijk moet zijn wat de jongere en zijn gezin aan behandeling en begeleiding nodig hebben om zover te komen. Het gaat om professionele individuele behandeling op basis van de behandelvraag of -behoefte van de jongere. Onder individuele behandeling verstaan de inspecties meer dan een structuur op de leefgroep. Bovendien hoort een individuele behandeling niet los te staan van de omgeving van de jongere: van zijn leefgroep, zijn gezin en zijn school. Een goede uitwisseling tussen de behandeling en die omgeving zorgt ervoor dat de behandeling effectief is.

De behandeling van de jongere moet worden vastgelegd in een plan, waarin ook is opgenomen hoe de ouders en de school betrokken zijn bij de behandeling.

Uitgangspunt van de *trajectbenadering* is dat instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} samenwerken met het onderwijs, de jeugd-GGZ, de zorg voor licht verstandelijk beperkte jongeren en collega jeugdzorginstellingen om jongeren perspectief te bieden op een succesvolle terugkeer in de samenleving. In de trajectbenadering ligt de focus op wat jongeren nodig hebben. Wanneer een jongere in een instelling voor jeugdzorg^{PLUS} wordt geplaatst, wordt tijdens de behandeling al rekening gehouden met het hele verdere traject en wordt bepaald welke behandeling in de jeugdzorg^{PLUS} de jongere nodig heeft opdat hij verder kan in het traject.

Waar nodig krijgen jongeren in hun behandeltraject na de behandeling in de jeugdzorg^{PLUS} (intensief) nog (lichtere vormen van) begeleiding en behandeling. Het is mogelijk dat de instelling voor jeugdzorg^{PLUS} nog enige tijd begeleiding biedt, maar de begeleiding kan ook aangeboden worden door andere hulpverleners. Om de aansluiting goed te laten verlopen is samenwerking in de keten belangrijk.

Trajectfinanciering houdt in dat niet meer iedere hulpverleningsfase apart geregistreerd en gefinancierd wordt, maar het gehele traject vanaf jeugdzorg^{PLUS} tot en met de uitstroom uit de jeugdzorg.

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs voeren het toezicht stap 3 samen uit. De inspecties beoordelen aan de hand van een *toetsingskader* of het behandeltraject toereikend is. De thema's behandeling en ketensamenwerking zijn in het toetsingskader uitgewerkt in de thema's planmatigheid, perspectief en resultaat.

Het toetsingskader dat de inspecties hanteren is een uitwerking van de normen uit het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. De inspecties hebben deskundigen uit de wetenschap geraadpleegd om te komen tot een toetsingskader met een aantal meetbare criteria dat zich richt op een toereikend behandeltraject. Over de invulling van dit toetsingskader hebben de inspecties vervolgens nauw overleg gehad met (vertegenwoordigers van) de instellingen en de scholen, zodat het gaat om zoveel mogelijk gedeelde opvattingen over wat een toereikend behandeltraject is.

Dit rapport

De Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs geven in dit rapport antwoord op de vraag of de jongeren die verblijven in de gesloten groepen van de Ottho Gerhard Heldringstichting (OG Heldring) en De Brouwerij een toereikend behandeltraject krijgen. Daarbij wordt ook aangegeven hoe ver de instelling is met de uitvoering van de pilot 'traject jeugdzorg^{PLUS}'.

Over OG Heldring en De Brouwerij

OG Heldring is een Jeugdzorg^{PLUS}-instelling met 151 behandel- en observatieplaatsen voor zowel meisjes als jongens. De units zijn:

- één strikt gesloten en één besloten unit voor meisjes;
- één strikt gesloten jongensgroep;
- één unit voor licht verstandelijk beperkte jongeren (LVB);
- één unit voor jongeren tussen de 12 en 14 jaar;
- twee units voor observatie en diagnostiek (*bedoeld voor jongeren van wie de problematiek nog niet geheel duidelijk is en via observatie wordt vastgesteld*);
- één unit die zich richt op zelfstandigheidstraining (*hier kunnen jongeren niet direct instromen, maar hiernaar worden jongeren vanuit de andere units doorverwezen*).

De scholengemeenschap De Brouwerij voor speciaal onderwijs biedt vmbo en mbo aan. Voor de leerlingen die havo of vwo volgen, zoekt De Brouwerij aansluiting met andere scholen, zodat zij onderwijs op hun niveau krijgen.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over het behandeltraject van de jongeren in de instelling en de school die hebben geleid tot het oordeel.

Hoofdstuk 3 bevat het eindoordeel van de inspecties, de noodzakelijke verbetermaatregelen en een nabeschuiving.

In *bijlage 1* is het toetsingskader opgenomen. Hierin worden de thema's beschreven waarop de inspecties toetsen met de criteria (verwachtingen) en indicatoren (hoe meten de inspecties).

In *bijlage 2* wordt de onderzoeksopzet van de inspecties beschreven.

Hoofdstuk 2 Het behandeltraject in OG Heldring en De Brouwerij

---

In het onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs toetsen de inspecties het behandeltraject voor de jongeren aan de hand van drie thema's. De verwachtingen van de inspecties (criteria) staan in het toetsingskader, dat in bijlage 1 is opgenomen. De criteria zijn uitgewerkt in indicatoren.

De thema's zijn:

- *planmatigheid*; omdat de behandeling vanuit een gezamenlijke visie en een gezamenlijke planningscyclus moet plaatsvinden (uitgewerkt in drie criteria);
- *perspectief*; omdat het perspectief van de jongere bepalend moet zijn voor de behandeling en het gehele traject (uitgewerkt in zeven criteria);
- *resultaat*; omdat de behandeling moet leiden tot resultaat en dit moet aansluiten op het vervolg van het traject (uitgewerkt in twee criteria).

Dit hoofdstuk bevat drie paragrafen die gewijd zijn aan de drie thema's.

Elke paragraaf bevat een tabel met de scores van de inspecties per criterium op een tweepuntsschaal: ja, voldoende of nee, onvoldoende. Wanneer enkele criteria niet voldoende zijn, kan het behandeltraject nog wel als voldoende toereikend worden beoordeeld, maar dan zijn verbetermaatregelen nodig, opdat de instelling bij alle criteria naar verwachting handelt. De wijze van beoordelen staat toegelicht in het toetsingskader, in bijlage 1.

2.1 Planmatigheid

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	✓	
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch	✓	
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	✓	

Toelichting

OG Heldring en De Brouwerij hebben en hanteren een gezamenlijke visie op de behandeling van jongeren

OG Heldring en De Brouwerij hebben een gezamenlijke visie op behandeling en leren.

In 2013 is gestart met de implementatie van "één kind-één plan-één regie". De behandelduur en het onderwijstraject worden in de huidige visie verkort en meer gericht op het uitstroomperspectief.

De visie van waaruit wordt gewerkt is er één die uitgaat van "de eigen kracht" van de jongeren en het "meest haalbare". Verschillende (zorg)arrangementen kunnen op maat worden aangeboden en de behandeling op de groepen wordt geïntensiveerd. Trajectregie is bij OG Heldring een taak en geen functie. Wie de trajectregie heeft, zorgt ervoor dat mensen aan de slag gaan om doelen te bereiken en om voorwaarden te scheppen, zodat de doelen bereikt kunnen worden. De intern trajectbegeleider (ITB-er) kan de trajectregie hebben, maar dat hoeft niet. Het (toekomst-) perspectief loopt als een rode draad door het verblijf van de jongeren. Dit geldt zowel voor de behandeling als voor het onderwijs. Onderwijs vormt altijd een onderdeel van het behandelplan van de jongere en school en instelling trekken gezamenlijk op in de verschillende zorg- en onderwijsarrangementen.

OG Heldring en De Brouwerij organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch

OG Heldring en De Brouwerij hebben op cliëntniveau van de jongere een gezamenlijke behandelcyclus vastgesteld. De contacten zijn op verschillende lagen. Op het niveau van de individuele jongeren is er een contactcyclus tussen de gedragswetenschappers en tussen de groepsleiders en de docenten. De behandelcoördinator en de gedragswetenschapper van de school dienen volgens de behandelcyclus voorafgaand aan de opname contact te hebben met elkaar over de jongere. In de tweede en de zesde week na de opname van de jongere is er contact tussen de behandelcoördinator en de gedragswetenschapper van school. Vervolgens moet er overleg zijn bij iedere evaluatie van het trajectbehandelplan en is er vier keer per jaar groot overleg. Behalve bij de vastlegging van het trajectbehandelplan en de evaluaties is voor de groepsleiders nog vastgelegd dat zij over hun mentorkind maandelijks een tien minuten gesprek hebben met de klasseleraar van school. Naast deze formele contacten hebben zij informele contacten bij haal- en brengmomenten en onderling overleg wanneer de situatie daarom vraagt.

Er is niemand van de school bij de intake. De school krijgt van de behandelcoördinator een samenvatting van het vooraf ontvangen dossier en heeft later een eigen aanvullende intake. Het is de bedoeling dat er in week 6 een plan ligt dat school en instelling samen dragen, dat is tijdens het inspectiebezoek na ongeveer 11 weken. Vervolgens moet in week 11 tot 13 het trajectbehandelplan gereed zijn. De behandelcoördinator is hierbij de verbindende factor.

OG Heldring heeft enkele jaren terug een traject in gang gezet om op systematische wijze gegevens te verzamelen die kunnen bijdragen aan kwaliteitsverbetering. Het betreft metingen op structuurindicatoren, procesindicatoren (output-indicatoren) en resultaatindicatoren (outcome-

indicatoren). Daarnaast vullen de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} sinds 2012 de monitor jeugdzorg^{PLUS} in. Hiermee verzamelen de instellingen voor jeugdzorg^{PLUS} gedurende een langere periode gegevens van en over de jongere om onder andere zicht te krijgen op het resultaat van de begeleiding en de behandeling. De resultaten hiervan zijn nog niet beschikbaar.

OG Heldring en De Brouwerij organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners

Het totaaltraject jeugdzorg^{PLUS} is gericht op terug naar huis, zelfstandig of beschermd wonen waar nodig. OG Heldring heeft een verzorgingsgebied van zeven provincies. Er zijn in totaal 40 samenwerkingsverbanden. Met zeer verschillende ketenpartners zijn schriftelijke afspraken gemaakt en convenanten gesloten. De trajectbegeleiders hebben vooral contact met ketenpartners. OG Heldring probeert te bewerkstelligen dat wanneer een vervolginstelling al bij aanvang bekend is, deze bij het vaststellen van het trajectbehandelplan aan tafel zit. OG Heldring signaleert bereidheid bij vervolginstellingen om hieraan mee te doen, maar stuit daarbij wel op financiële grenzen. Vervolginstellingen krijgen dergelijke inspanningen immers niet vergoed.

Op individueel niveau van de jongere staan afspraken met bijvoorbeeld externe behandelaars in het dossier van de jongere. OG Heldring heeft zelf verschillende therapeuten, drugsconsulenten en een psychiater voor 20 uur, gedetacheerd vanuit Karakter, in dienst waardoor overeenstemming over de behandeling en het uitwisselen van informatie gemakkelijk gaan. Er zijn veel jongeren met drugsproblematiek en om die reden is er veel contact met Iriszorg (verslavingszorg).

2.2 Perspectief

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan		✓
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief		✓
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	✓	
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere		✓
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	✓	
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs	✓	
Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs (mits jongere van 16 en ouder hiermee instemt)	✓	

Toelichting

Nog niet iedere jongere heeft een individueel trajectbehandelplan van OG Heldring en De Brouwerij gezamenlijk

Iedere nieuwe jongere die vanaf januari 2013 instroomt krijgt een trajectbehandelplan. Voor jongeren die eerder instroomden en al een behandelplan hebben, wordt dit behandelplan bij de evaluatiebesprekingen omgezet naar een trajectbehandelplan.

Op het moment van het toezicht is van een daadwerkelijk *gezamenlijk* behandelplan nog onvoldoende sprake. De onderwijsdoelen in het trajectbehandelplan worden door de school specifiek uitgewerkt in een onderwijsperspectiefplan (OPP), maar de docenten geven aan informatie te missen over belemmerende en beschermende factoren bij de jongere of diens omgeving. Deze factoren kunnen zij daarom niet vanaf de start meenemen in de didactische benadering vanuit school.

Het behandelplan is niet voldoende gericht op perspectief

De inspecties oordelen dat het perspectief niet snel genoeg duidelijk is. Op het moment van het toezicht wordt het perspectief besproken tijdens de eerste evaluatie. Dit is ten tijde van het toezicht nog in de elfde week van de behandeling. Het is de bedoeling van OG Heldring en De Brouwerij dat het perspectief door de nieuwe aanpak eerder duidelijk wordt. De duur van de observatie van de jongere zal in de nieuwe aanpak worden verkort en er zal een gezinstaxatie worden gemaakt, zodat na zes weken een perspectief kan worden bepaald. Op het moment van het toezicht is het zover nog niet.

Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en hypothese van de behandeling

In de meeste gevallen krijgt de jongere op dezelfde dag dat hij binnenkomt een intake. Daarbij zijn de ouders, de voogd, de behandelcoördinator en de mentor van de groep aanwezig. Als het niet direct kan doordat niet alle deelnemers kunnen of omdat de jongere eerst tot rust moet komen, dan vindt de intake wat later plaats. Bij de intake ligt er al een eerste plan, gebaseerd op de dossierstukken die OG Heldring vooraf ontvangen heeft. Met de betrokkenen wordt doorgesproken welke richting de behandeling uit moet gaan en wordt afgesproken welke onderdelen men nog gaat observeren. De behandelcoördinator stelt ook vragen over de voorafgaande school en het eerder gevolgde onderwijs. De school ontvangt al voor de opname van de behandelcoördinator een samenvatting van het vooraf ontvangen dossier. Na de intake door OG Heldring ontvangt de school de schoolgegevens die de behandelcoördinator heeft uitgevraagd. De school heeft vervolgens een eigen aanvullende intake.

In de eerste zes weken wordt de jongere standaard geobserveerd. OG Heldring geeft aan dat dit nodig is, omdat in 75% van de gevallen er te weinig diagnostiekgegevens van een jongere bekend zijn. De instelling krijgt daarnaast ook vaak die jongeren aangeboden waarbij diagnostiek gevraagd wordt.

OG Heldring gebruikt deze periode van zes weken ook om met de jongere hulpvragen te formuleren. Deze hulpvragen worden vervolgens vertaald naar behandeldoelen. In de nieuwe aanpak is, zoals reeds aangegeven, ook een gezinstaxatie opgenomen. Deze vindt plaats om te

bepalen hoe het best met de ouders kan worden samengewerkt (bijvoorbeeld zijn ouders net als hun kind licht verstandelijk beperkt) en om te zien of terug naar huis een optie is.

Behandeling en onderwijs starten niet direct na plaatsing

Voor wat betreft het onderwijs geeft meer dan de helft van de geïnterviewde jongeren aan niet direct met het onderwijs te zijn gestart.

Voor wat betreft de individuele behandeling geven vrijwel alle medewerkers in verschillende functies en jongeren en ouders in de gesprekken aan dat noodzakelijke individuele behandeling door wachtlijsten binnen OG Heldring niet snel genoeg gestart kan worden. Volgens hen gaat het gemiddeld om een periode van twee tot vijf maanden wachten. Dit geldt voor alle soorten therapie/training: PMT/cognitieve gedragstherapie/ sociale vaardigheidstraining/ gesprekstherapie/ART, de psychiater, de gezinsmaatschappelijk werker en de drugsconsulent. De inspecties beoordelen dit criterium vooral vanwege deze interne wachtlijsten als onvoldoende. Dat er voor de gezinsbegeleiding vanuit het maatschappelijk werk en de individuele therapieën wachtlijsten bestaan, wil niet zeggen dat de jongeren die op de wachtlijst staan helemaal geen behandeling krijgen. Vanaf de eerste dag start de behandeling op de groep op basis van de algemene en individuele doelen die bij de intake voor de jongere zijn geformuleerd.

De doelen van de jongere uit het trajectplan zijn SMART² uitgewerkt

De doelen uit het behandelplan worden SMART uitgewerkt in individuele werkpunten. Deze werkpunten staan op de fasekaarten waarmee OG Heldring werkt. De gedragswetenschappers streven ernaar dat de jongere maximaal zes doelen heeft (inclusief de doelen van school) om aan te werken.

De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs

Bijna alle jongeren geven aan te weten aan welke doelen zij moeten werken in de instelling en op school en geven aan dat er daarbij ook naar hen geluisterd wordt. Dit weten zij door het dagelijks contact met de groepsleiders en mentoren over de werkpunten op hun fasekaarten en door de evaluaties met de behandelaren. De school is niet aanwezig bij de evaluatiebesprekingen. De frequentie waarmee dat gebeurt is afhankelijk van de fasering.

OG Heldring en De Brouwerij betrekken het gezinssysteem adequaat bij de behandeling en het onderwijs

Eén keer per week of per twee weken (afhankelijk van de groep) is er contact tussen OG Heldring en de ouders van de jongere. Voor dagelijkse zaken lopen die contacten via de mentor/groepsleider. In bijzondere gevallen, bij incidenten, neemt de behandelcoördinator contact op met de ouders.

De intake, behandelplanbespreking en de evaluatiebespreking zijn altijd samen met de ouders en de jongere. Ouders en jongeren zijn tevreden en spreken over een respectvolle benadering vanuit OG Heldring. Bij de eerste behandelbespreking zien de ouders ook een medewerker van school, daarna is informeel contact met de school mogelijk, wanneer ouders dat willen. Ouders die dat

---

² Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdsgebonden

initiatief niet nemen, horen via OG Heldring hoe het op school met hun kind gaat. Aandachtspunt is dat ouders aangeven dat zij wel vaker formeel contact met de school zouden willen hebben.

2.3 Resultaat

	Ja, voldoende	Nee, onvoldoende
Criteria		
De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat	✓	
Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten	✓	

Toelichting

De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat

In gezamenlijke besprekingen komt de voortgang in behandeling en onderwijs aan de orde. Jongeren, ouders en vertegenwoordigers van de plaatsende instantie krijgen na iedere evaluatiebespreking een vragenlijst met vragen naar behandeling en bejegening. Het merendeel vult de lijsten in. OGH aggregereert de resultaten en maakt jaarlijks een overzicht van de uitkomsten. Uit de rapportage van 2012 blijkt dat bijna 90% van de ouders, jongeren en vertegenwoordigers van de plaatsende instantie de vooruitgang als goed tot zeer goed beoordelen. Bij uitstroom hebben de jongeren een behoorlijk deel van de doelen gehaald en kunnen zij de vervolgstap maken.

Aandachtspunt zijn de eerder genoemde interne wachtlijsten. Medewerkers geven aan dat kortere trajecten lastig zijn in verband met de interne wachtlijsten voor individuele therapie. Voordat OG Heldring begin 2013 met de trajectaanpak startte, verbleven jongeren meestal zo lang als nodig was bij OG Heldring om het beoogde resultaat te behalen. Bij sommige jongeren was dat langer dan twee jaar.

Het onderwijs verwacht dat het voor hen door de nieuwe trajectaanpak lastiger gaat worden om jongeren te diplomeren. Ze verwachten dat zij meer zullen gaan werken met deelcertificaten.

OG Heldring en De Brouwerij zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs

OG Heldring en De Brouwerij zetten zich in om te komen tot een goede aansluiting met de vervolgzorg en het vervolgonderwijs.

Medewerkers geven aan: "Er komt nooit een jongen op straat terecht. Dat is nog nooit gebeurd". De behandelcoördinatoren geven aan dat van iedere tien jongeren die zij begeleiden er zeven direct uitstromen naar de plaats en het onderwijs die beoogd zijn. Drie van de tien stromen uit volgens

plan B, bijvoorbeeld omdat de rechter de machtiging niet verlengt en de beoogde vervolgvoorziening hen toch afwijst of omdat er een wachtlijst is. Wanneer er wordt doorgestroomd naar de woonplaats die is geformuleerd in plan B, stellen OG Heldring en de school hieraan wel eisen. Er moet in dat geval ten minste een behoorlijke dagbesteding of onderwijs geregeld zijn en er moet ambulante nazorg geregeld zijn voor de jongere en het gezin. Hiervoor zorgen OG Heldring en de school.

Tussen de uitstroom van de leerlingen en de start van de vervolgopleiding zit vooral tijdverlies als jongeren uitstromen naar regulier onderwijs. Met name het reguliere onderwijs is inflexibel: er zijn twee instroommomenten (februari en september). Uitstroom naar het speciale onderwijs (cluster 4) sluit veel beter aan. Reguliere vervolgopleidingen zijn vaak bevooroordeeld over De Brouwerij-leerlingen, deze leerlingen worden niet gemakkelijk toegelaten. Intern Trajectbegeleiders verzetten veel werk om dit beeld over de jongeren te nuanceren, maar dat lukt niet altijd.

In het kader van de overgang naar de trajectaanpak zou OG Heldring ook de beoogde opnemende voorziening aan tafel willen hebben, wanneer zes weken na intake de eerste bespreking van het behandelplan plaatsvindt. Als dat zou lukken en de vervolginstelling al bij het traject betrokken is, kan er meer gericht gewerkt worden aan een uitstroomperspectief en is de continuïteit gewaarborgd. Zover is het nog niet. De vervolginstelling krijgt geen kosten vergoed voor de aanwezigheid bij deze bijeenkomst. OG Heldring werkt in zeven provincies en de vervolginstellingen liggen niet naast de deur. Dit maakt dat de vervolginstellingen er vaak niet in zo'n vroeg stadium bij betrokken zijn.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en verbetermaatregelen

In dit hoofdstuk oordelen de Inspectie Jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs in hoeverre instelling en school in staat zijn een toereikend behandeltraject aan de jongeren te bieden.

Dit hoofdstuk bevat twee paragrafen. In paragraaf 3.1 staan het eindoordeel en verbetermaatregelen. Paragraaf 3.2 bevat een nabeschuiving van de inspecties over het toezicht.

3.1 Eindoordeel

Eindoordeel

De inspecties beoordelen 9 van de 12 criteria als voldoende en komen daarmee tot het eindoordeel dat de kwaliteit van het behandeltraject in de gesloten groepen van de Ottho Gerhard Heldring Stichting en De Brouwerij voor jongeren voldoende is.

OG Heldring en De Brouwerij zorgen voor planmatigheid in de behandeling en het onderwijs. Hiermee zijn de voorwaarden voor een toereikend behandeltraject gerealiseerd. Ook leveren de instellingen zichtbaar inspanningen om de jongeren behandeling en scholing te bieden met resultaat.

Verbetermaatregelen

De inspecties verwachten dat OG Heldring en De Brouwerij binnen een half jaar zorgen:

1. dat iedere jongere een trajectbehandelplan heeft dat inhoudelijk van instelling en school gezamenlijk is;
2. dat het perspectief van de jongere vanaf het begin van de behandeling duidelijk is;
3. dat de individuele behandeling van jongeren niet langer stagneert door interne wachtlijsten voor individuele therapie.

3.2 Nabeschuiving

Aangezien het toezicht plaatsvindt in een periode dat instellingen landelijk nog bezig zijn met de uitvoering van een pilot op het gebied van de trajectaanpak, willen de inspecties hieraan aandacht geven in deze nabeschuiving.

In 2012 startte het merendeel³ van de pilots trajectaanpak bij de jeugdzorg^{PLUS} instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden. OG Heldring en De Brouwerij zijn begin 2013 met de pilot gestart. De inspecties hebben bij hun toezicht naar de behandeling een 'work in progress' aangetroffen. Er is een adequate gedeelde visie, maar deze is nog niet voldoende geïmplementeerd. Tussen instelling en school is vooral ook op het uitvoerend niveau meer

---

³ In enkele gevallen kwam de financiering voor de pilot pas in 2013 tot stand.

gezamenlijkheid mogelijk en gewenst. Om tot een toereikende trajectaanpak te komen is meer tijd nodig dan de tijd die de pilotfase tot nu toe bood.

Daarnaast hebben de inspecties geconstateerd dat de continuïteit van het zorgtraject, waarbij de jongere zonder tijdverlies kan doorstromen naar de meest passend geachte verblijfplaats en onderwijssituatie, nog tekort schiet. Dit is echter niet zozeer aan de instelling en de school te verwijten. Voorzieningen die de jongeren een woonplek zouden kunnen bieden, zijn nog niet altijd bereid om hen te accepteren. Hetzelfde geldt voor scholen. Juist ook op dit punt is nog tijd nodig, zodat partijen elkaar steeds beter kunnen vinden in de zorg en het onderwijs voor de jongeren. Scholen en instellingen waarnaar de jongeren doorstromen, moeten hun verantwoordelijkheid gaan nemen. Partijen moeten elkaar erkennen als ketenpartners en elkaars expertise vertrouwen. Voorwaarde is dat de contacten zijn gelegd en de afspraken zijn gemaakt, dan is verdieping en verdere uitwerking mogelijk en nodig. In de landelijke eindrapportage die de inspecties na afloop van hun toezicht zullen opstellen, zullen zij nader ingaan op het probleem rond de continuïteit van de zorg en het onderwijs.

Bijlage 1 – Toetsingskader inspecties met de scores van instelling en school

---

Wijze van beoordelen

De inspecties formuleren hun verwachtingen per thema in criteria met bijbehorende indicatoren. De inspecties beoordelen per indicator met voldoende of onvoldoende. *Bij elk thema moet het volgende minimale aantal criteria voldoende zijn om over de gehele toets als voldoende beoordeeld te worden:*

- *in thema 'planmatigheid' minimaal 2 criteria,*
- *in thema 'perspectief' minimaal 4 criteria,*
- *in thema 'resultaat' minimaal 1 criterium.*

Tegelijkertijd mogen in totaal maximaal drie criteria onvoldoende zijn voor een eindoordeel voldoende.

De inspecties weten dat de trajectbenadering in 2012-2013 nieuw is voor de instellingen.

De inspecties verwachten dan ook niet dat het thema 'planmatigheid' volledig voldoende is. In de waardering van de indicatoren zullen de inspecties onderscheid maken. De indicatoren die *cursief* zijn aangegeven, moeten voldoende zijn. De indicatoren die niet cursief zijn beoordelen de inspecties als voldoende wanneer duidelijk wordt in het toezicht dat er een start is gemaakt door de instelling. Dat wil zeggen: er is een beleidsdocument, er is een verantwoordelijke en er is sprake van een begin van implementatie.

De inspecties verwachten dat het thema 'perspectief' volledig voldoende is. Zij verwachten dat het thema 'resultaat' eveneens volledig voldoende is, maar hierbij tekenen zij aan dat zij het voldoende beoordelen als de instellingen en de scholen zichtbaar inspanningen laten zien in het netwerk.

Toelichting op het toetsingskader: leeswijzer

De thema's van het onderzoek staan telkens boven de criteria, indicatoren en bronnen van dat thema.

In de eerste kolom staan de criteria (normen) geformuleerd aan de hand waarvan de inspecties het handelen van de instellingen beoordelen. In de criteria staat wanneer de inspecties het goed vinden. In de tweede kolom zijn de indicatoren benoemd aan de hand waarvan de inspecties nagaan in hoeverre aan de criteria wordt voldaan. In de indicatoren staat dus waaraan de inspecties kunnen zien in hoeverre aan de criteria wordt voldaan.

In de derde kolom staat welke onderzoeksbronnen de inspecties gebruiken.

Planmatigheid in behandeling en onderwijs Voorwaarden voor een toereikend behandeltraject zijn gerealiseerd	
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>
Instelling en school hebben en hanteren gezamenlijk een adequate visie op de behandeling en het onderwijs van de jongeren	<i>Er is een gezamenlijk beleidsdocument van de school en de instelling met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>afspraken over doelen gericht op het traject van de jongeren</i> ➤ <i>afspraken over behandeling en onderwijs</i> ➤ <i>afspraken over een overlegstructuur op alle niveaus</i> ➤ <i>afspraken over verantwoordelijkheden en bevoegdheden</i>
Instelling en school organiseren gezamenlijk de behandeling cyclisch en handelen overeenkomstig	<i>Instelling en school hebben een gezamenlijke behandelcyclus voor jongeren vastgesteld (pdca):</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>op individueel niveau jongere, met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>registratie (plannen, meten van resultaat)</i> ○ <i>analyse en evaluatie</i> ○ <i>verbetering en aanpassing</i> ➤ <i>op organisatieniveau, met daarin:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>resultaten van de behandeling en het onderwijs</i> ○ <i>analyse en evaluatie</i> ○ <i>verbetering en aanpassing</i> ○ <i>resultaten langere termijn (minimaal 0.5 jaar)</i>
Instelling en school organiseren adequate structurele samenwerking met ketenpartners	<i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op individueel niveau jongere:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>er is overeenstemming over te bereiken doelen</i> ➤ <i>er is overeenstemming over informatie uitwisseling</i> ➤ <i>afspraken worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld</i> <i>Er is structurele samenwerking met ketenpartners op organisatieniveau, er zijn:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>afspraken met BJZ en instellingen voor jeugdzorg</i> ➤ <i>afspraken met extramuraal behandelaars (LVB-zorg, GGZ-zorg, verslavingszorg)</i> ➤ <i>afspraken met toeleverende scholen en vervolgscholen (V(S)O, ROC)</i> ➤ <i>afspraken met arbeidsbureau/werkvoorziening</i>
Perspectief De individuele jongere krijgt behandeling en onderwijs gericht op zijn perspectief	
Criteria <i>Wanneer is het goed?</i>	Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i>

Iedere jongere heeft een individueel trajectplan van instelling en school gezamenlijk: één jongere, één leerling, één plan	<i>Er is een fysiek individueel plan per jongere van school en instelling samen</i>
Het trajectplan is voldoende gericht op perspectief	<i>Het plan stuurt minimaal aan op het realiseren van:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>een verblijfplaats</i> ➤ <i>een plaats in het onderwijs en/of werk</i> ➤ <i>vrijtijdsbesteding</i> <i>verbetering van het gedrag (bijv. wegnemen van verslaving, afhankelijkheid, criminaliteit)</i>
Het trajectplan van de jongere is gebaseerd op analyse van de problematiek en een hypothese voor de behandeling	<i>Het trajectplan is gebaseerd op:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>een gezamenlijke intake</i> ➤ <i>een gezamenlijke analyse van de problematiek</i> ➤ <i>een werkhypothese voor de behandeling</i> ➤ <i>de jongere en het (gezins)systeem</i>
Behandeling en onderwijs starten direct na de plaatsing van de jongere	<i>De jongere start uiterlijk op de 2e werkdag na de plaatsing met onderwijs</i> <i>Werkhypothese behandeling is binnen 2 weken na plaatsing beschikbaar</i>
De doelen van behandeling en onderwijs van de jongere uit het trajectplan zijn SMART uitgewerkt	<i>Doelen zijn</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>specifiek</i> ➤ <i>meetbaar</i> ➤ <i>acceptabel</i> ➤ <i>realistisch</i> ➤ <i>tijdgebonden</i> <i>(kleine stappen, gekoppeld aan interventie)</i>
De jongere heeft voldoende zicht op de voortgang van zijn behandeling en onderwijs	<i>De jongere weet:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>aan welke doelen hij moet werken</i> - <i>hoe lang hij nog in de jeugdzorg+ zit (of: aflopen machtiging)</i> - <i>waar hij na verblijf binnen de instelling naar toe gaat</i> - <i>hoe de voortgang is van behandeling/onderwijs</i> <i>(aandachtspunt: plan in de taal van de jongere)</i> <i>Besluiten over behandeling/onderwijs worden altijd in samenspraak met jongere gemaakt:</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>de jongere is aanwezig bij trajectplanbesprekingen</i>

<p>Instelling en school betrekken het gezinssysteem adequaat bij behandeling en onderwijs</p> <p>(mits jongere van 16 en ouder hiermee instemt)</p>	<p><i>Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om aanwezig te zijn bij besprekingen</i></p> <p><i>Ouders/wettelijke vertegenwoordigers worden in de gelegenheid gesteld om mee te beslissen over behandeling/onderwijs</i></p>
<p>Resultaat Behandeling jongere en scholing leerling hebben resultaat</p>	
<p>Criteria <i>Wanneer is het goed?</i></p>	<p>Indicatoren <i>Waar zien we dat aan?</i></p>
<p>De individuele jongere krijgt de behandeling die en het onderwijs dat leidt tot het beoogde resultaat</p>	<p><i>De uitstromende jongere heeft de behandeldoelen behaald</i></p> <p><i>De uitstromende jongere heeft de onderwijsdoelen behaald</i></p> <p><i>De vervolwoonsituatie sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere</i></p> <p><i>Het vervolgonderwijs sluit aan bij de uitstroomsituatie van de jongere</i></p>
<p>Instelling en school zorgen voor continuïteit in behandeling en onderwijs in de keten</p>	<p><i>De jongere kan zonder tijdverlies door naar de volgende woon/behandelsituatie (doorgaande zorglijnen)</i></p> <p><i>De jongere kan zonder tijdverlies door naar het volgende onderwijs/dagbestedings-programma (doorgaande leerlijnen)</i></p> <p><i>De instelling en de school weten na uitstroom waar de jongeren wonen en werken/leren</i></p> <p><i>Er is zo nodig vervolgzorg op maat gerealiseerd voor het gezin, om te zorgen voor continuïteit</i></p>

Bijlage 2 – Het onderzoek van de inspecties

Vraagstelling

De inspecties hebben de volgende vraagstelling voor het onderzoek geformuleerd:

Krijgen de jongeren een toereikend behandeltraject in de instellingen en scholen voor jeugdzorg^{PLUS}?

Toetsingskader

De verwachtingen van de inspecties in het toetsingskader zijn gebaseerd op de in 2008 ontwikkelde 'veldnormen', het Kwaliteitskader Gesloten Jeugdzorg. Omdat het deels open normen betreft, hebben de inspecties zich laten inspireren door:

- het boek "JeugdzorgPlus Trajectzorg voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen. Een quick scan van de literatuur"⁴;
- een bijeenkomst met deskundigen uit de wetenschap in april 2012 om te bepalen wat de belangrijkste thema's en criteria (en indicatoren) zijn;
- een werkbijeenkomst waarvoor alle instellingen en scholen zijn uitgenodigd in mei 2012 om de indicatoren te bepalen en nader in te vullen tot 'waaraan zie je dit in de praktijk'.

Tot slot zijn in september 2012 vertegenwoordigers van instellingen en scholen uitgenodigd om te reageren op het toetsingskader en de daarin opgenomen paragraaf 'wijze van beoordelen'.

Toen de inspecties na de drie raadplegingen het toetsingskader hadden vastgesteld, ontwikkelden zij de instrumenten voor het toezicht. In een pilot in november 2012 zijn het toetsingskader en de instrumenten getest en waar nodig aangepast. Daarna volgde uitvoering van het praktijkonderzoek in de instellingen en scholen.

Uitvoering toezicht

De inspecties voeren het toezicht uit in 2013 bij *alle* bestaande instellingen en interne scholen voor jeugdzorg^{PLUS} waar het toezicht stap 1 en stap 2 is afgerond. Bij instellingen met meerdere vestigingen beperken de inspecties zich in principe tot uitvoering van het praktijkonderzoek in één vestiging, tenzij een instelling in een vestiging een van de bezochte vestigingen afwijkende behandelaanpak heeft ingericht, bijvoorbeeld voor een specifieke doelgroep; in dit laatste geval bezoeken de inspecties ook de vestiging met de afwijkende behandelaanpak. Is hiervan geen sprake, dan streven de inspecties naar toetsing van die vestiging die zij in stap 2 niet bezocht hebben.

Het onderzoek op locatie bestaat uit een analyse van documenten en een praktijktoets. Dit onderzoek duurt per instelling en school anderhalve dag.

---

⁴ Onder redactie van Leonieke Boendermaker, 2011.

Er zit een vaste volgorde in het onderzoek:

1. presentatie van instelling en school waarin zij aangeven hoe zij de trajectaanpak georganiseerd hebben, met aandacht voor de thema's uit het toetsingskader; beleid is ter inzage aanwezig;
2. analyse cliënten-/leerlingendossiers, toegelicht door gedragswetenschapper en/of behandelaar instelling en school;
3. interviewcarrousel met jongeren (twee rondes, totaal 14 tot 20 jongeren);
4. interview trajectbegeleiders/-regisseurs instelling en school;
5. interviews met groepsleiders/mentoren en leraren/mentoren (vier maal);
6. gesprekken met ouders;
7. onderzoek dossiers jongeren/leerlingen;
8. terugkoppeling aan de (locatie)directie.

De inspecties selecteren tijdens het onderzoek zelf de dossiers. De medewerkers, ouders en jongeren worden door de instelling en de school geselecteerd.

Rapportage

De gezamenlijke inspecties maken voor elke instelling en interne school een rapportage van het onderzoek. In deze rapportage spreken de inspecties op basis van de bevindingen in de instelling en in de school hun oordeel uit.

De inspecties vragen elke instelling en school of het concept rapport feitelijke onjuistheden bevat. Na verwerking van de reacties van de instellingen en scholen stellen de inspecties de rapportages vast. In het vastgestelde rapport nemen de inspecties de verbetermaatregelen op die zij verlangen als de kwaliteit in instelling en/of school tekort schiet.

Als de inspecties de rapportages hebben vastgesteld, bieden zij deze aan aan de staatssecretaris van VWS en aan de instellingen en scholen zelf. De inspecties plaatsen de vastgestelde rapporten op hun websites.

De inspecties schrijven na het toezicht stap 3 een geaggregeerd rapport (het slotbericht) over de resultaten van het toezicht stap 3 dat zij aanbieden aan de staatssecretaris van VWS, de minister van VWS en de minister van OC&W.

Hertoetsen

Eventuele hertoetsen zullen plaatsvinden in 2014.